

13 Kannanotto luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä annetun asetuksen muuttamisesta

D/116/06.00.00/2020

Asian valmistelijat Kati Kallimo, puh. 050 442 2302 ja Emmi Hyvönen, puh. 014 266 3025

Sosiaali- ja terveysministeriö on pyytänyt mm. sairaanhoitopiireiltä lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä annetun asetuksen muuttamisesta.

Jyväskylän kaupunki Keski-Suomen sairaanhoitopiirin suurimpana omistajana esittää kannanottonsa asetuksen muuttamisesta.

Lausunnoilla olevan lakiluonnoksen muutokset koskevat asetuksen 7 §:ssä säädettyjä lonkan ja polven tekonivelleikkausten, selkäkirurgian, rintasyöpäleikkausten ja paksusuolisyövän leikkausten lukumääriä. Asetusta ehdotetaan muutettavaksi siten, että asetuksessa säädetyt lukumäärät olisi mahdollista alittaa asetuksessa säädettyjen edellytysten täytyessä.

Asetuksen 6 §:ssä säädetään viiteen yliopistolliseen sairaalaan tai erityisistä syistä muuhun vastaavan tasoiseen sairaalaan koottavista vaativista leikkauksista ja toimenpiteistä. Asetuksen 6 §:ää muutettaisiin siten, että jatkossa kaikki pykälän tehtävät olisivat jatkossa vain yliopistollisen sairaalan tehtäviä. Tämä tarkoittaisi, että ko. pykälän kohdan 5 tehtävät, joita on tähän saakka tehty KYS-erva-alueella myös Keski-Suomen keskussairaalassa, keskitettäisiin jatkossa Kuopion yliopistolliseen sairaalaan.

Jyväskylän kaupungin kannanotto lakiluonnoksesta

Jyväskylä on kasvava ja kehittyvä kaupunki, jonka väkiluvun kasvu ja muuttovoitto on suurinta KYSin erva-alueella. Jyväskylä on myös KYSin erva-alueen suurin kaupunki. Kaupungin väestö on yli puolet Keski-Suomen maakunnan väestöstä. Jyväskylän kaupunki Keski-Suomen suurimpana kuntana on tehnyt tiivistä yhteistyötä Keski-Suomen sairaanhoitopiirin kanssa uuden modernin sairaalan eli sairaala Novan rakentamiseksi Jyväskylään. Jyväskylä on myös sitoutunut osaltaan edistämään uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän käyttöönottoa maakunnassa. Jyväskylän kaupunki on molempien investointien suurin maksaja.

Keski-Suomi on maamme 5. suurin maakunta ja se on jakautunut maantieteellisesti laajalle alueelle. Maakunnassa on yksi keskussairaala, joka sijaitsee maakunnan keskellä Jyväskylässä. Yhteydet sairaalaan ovat maakuntaa halkovan nelostien ansiosta hyvät ja ympärivuorokautinen päivystys on nopeasti saavutettavissa eri puolilta maakuntaa.

Maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelu on osoittanut, että erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon yhteistyö maakunnassa on saumatonta ja yhteisillä hoitomalleilla on pystytty saavuttamaan kustannustehokkuus, joissa terveydenhuollon yhteenlasketut kustannukset ovat maan edullisimpia. Erikoissairaanhoidon kustannukset ovat sairaanhoitopiirejä tarkasteltaessa maan toiseksi alhaisimmat, painopisteen ollessa hallitusohjelmankin kirjausten mukaisesti perusterveydenhuollon palveluissa. Hoitoketjut on laadittu keskussairaalan ja kuntien tai kuntayhtymien välillä yhteisesti siten, että kotiuttaminen keskussairaalaan jatkohoitoon voidaan tehdä tehokkaasti ja potilaan tarpeet huomioiden.

Lausunnoilla oleva lakimuutos vaarantaa Keski-Suomessa vuosikymmenien aikana tehtyä kehittämistyötä syöpäkirurgiassa. Kaikkien leikkauksien keskittäminen KYS:iin kaventaa keskussairaalan mahdollisuuksia toimia. Keskittämisasiäsetuksen mukaisen muutoksen myötä keskussairaalaan häviäisi mahdollisesti keskeistä osaamista, joka vaarantaa myös päivystystoimintana tehtävän kiireellisen leikkaustoiminnan

Ministeriön tulee huomioida, että muutos tulee nostamaan Keski-Suomen erikoissairaanhoidon kustannuksia miljoonilla euroilla vuosittain. Tämä arvio perustuu mm. Kuopion yliopistollisen sairaalan leikkaustoiminnan keskihintoihin verrattuna Keski-Suomen sairaanhoitopiirin toimintaan. Hoitovuorokausien määrä on lisäksi Kuopiossa pitempi kuin Keski-Suomessa, jossa kotiuttamisprosessia on suunniteltu vuosikymmenten ajan yhteistyössä peruskuntien kanssa. Korkeampien hoitokustannusten ohella Keski-Suomen kunnat maksavat tulevina vuosina Jyväskylään rakentuvan uuden sairaalan investointia, voimatta kuitenkaan käyttää sen tarjoamaa huippumodernia kapasiteettia täydellä teholla investointipäätöksissä kaavailulla tavalla. Tilojen tyhjäkäyttö aiheuttaa tehostomuutta ja heikentää kuntien mahdollisuutta panostaa ennalta ehkäiseviin palveluihin peruspalveluissa.

Hallitusohjelmassa puhutaan vahvasti peruspalveluiden vahvistamisesta, nopeasta hoitopäätöksestä sekä alueiden elinvoimaisuuden vahvistamisesta. Kaavailtu leikkaustoiminnan keskittäminen on näiden periaatteiden vastaisia. Investointeihin, kallistuviin hoitokustannuksiin, potilaiden siirtämiseen sekä eri maakuntiin nähden vaihteleviin hoitoketjuihin nähden keskittäminen tuottaa tehostomuutta ja kustannusten kasvua. Kustannusten muutos on pois peruspalveluiden kehittämisestä ja heijastuu siten jälleen palveluiden saavutettavuuteen. Hallintokeskeinen ajattelu ei edistä palveluiden saavutettavuutta eikä maakuntien elinvoimaisuutta vaan palvelee ainoastaan yliopistollisten sairaaloiden aseman vahvistamista.

Edellä kuvatuin perustein Jyväskylän kaupunki ei pidä asetuksen 6 § esitettyä muutosta hyväksyttävänä. Jyväskylä pitää sen sijaan järkevänä sitä, että tiettyjen potilasryhmien leikkaustoimintaa ja niiden keskittämistä voidaan pohtia aidon yhteistyön pohjalta KYSin erä-alueen sisällä. Arvioinnissa tulee huomioida väestömäärän kasvu, joka Jyväskylän alueella on erä-alueen suurinta, sairaaloiden ammattilaisten osaaminen ja resurssointi, hoidon laatu, tehdyt

investoinnit sekä erikoissairaanhoidon kustannukset eri sairaanhoitopiirien osalta. Ministeriön tulee jatkossa ohjata sairaanhoitopiirejä etsimään asukaslähtöisiä ja kustannustehokkaita työnjakomalleja erikoissairaanhoidossa sen sijaan, että laitetaan nykyiset sairaanhoitopiirit kilpailemaan keskenään tai toimimaan toisiaan vastaan hallinnollisesti luotujen erva-alueiden sisällä.

Liite:

- sosiaali- ja terveysministeriön lausuntopyyntö 30.12.2019

Kaupunginjohtaja Koiviston ehdotus

Kaupunginhallitus päättää ottaa asian pöydältä kiireellisenä käsiteltäväksi.

Kaupunginhallitus antaa edellä esitetyn kannanoton sosiaali- ja terveysministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä annetun asetuksen muuttamisesta.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Jari Colliander Keski-Suomen sairaanhoitopiirin hallituksen jäsenenä ja Mervi Hovikoski Keski-Suomen sairaanhoitopiirin työntekijänä ilmoittivat kuntalain 97 §:n mukaan olevansa esteellisiä käsittelemään asiaa. He poistuivat asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi kokoushuoneesta.

Lausuntopyyntö

30.12.2019

VN/14883/2019

VN/14883/2019-STM-1

Jakelussa mainitut

Lausuntopyyntö luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä annetun asetuksen muuttamisesta

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoanne liitteenä olevasta luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi erikoissairaanhoidon työnjaosta ja eräiden tehtävien keskittämisestä annetun valtioneuvoston asetuksen muuttamisesta. Muutos koskisi asetuksen 6 ja 7 §:ää.

Ehdotetut muutokset koskisivat asetuksen 7 §:ssä säädettyjä lonkan ja polven tekonivelleikkausten, selkäkirurgian, rintasyöpäleikkausten ja paksusuolisyövän leikkausten lukumääriä. Asetusta ehdotetaan muutettavaksi siten, että asetuksessa säädetty lukumäärät olisi mahdollista alittaa asetuksessa säädettyjen edellytysten täytyessä.

Asetuksen 6 §:ssä säädetään viiteen yliopistolliseen sairaalaan tai erityisistä syistä muuhun vastaavan tasoiseen sairaalaan koottavista vaativista leikkauksista ja toimenpiteistä. Asetuksen 6 §:ää muutettaisiin siten, että jatkossa pykälässä tarkoitettavat vaativat leikkaukset tai toimenpiteet keskitettäisiin yliopistollisiin sairaaloihin.

Lausunnot pyydetään toimittamaan **viimeistään 18.2.2020 mennessä**.

Lausunnot pyydetään lähettämään osoitteella kirjaamo@stm.fi ja mainitsemaan asian hankenumero STM137:00/2019.

Myös jakelulistan ulkopuoliset tahot voivat halutessaan antaa lausuntonsa.

Kaikki lausunnot ovat julkisia. Lausuntopyyntö ja materiaalit löytyvät myös internetosoitteesta: <https://stm.fi/lausuntopyynnot> ja hankeikkunasta <https://valtioneuvosto.fi/hankkeet> hankenumerolla STM137:00/2019.

Ruotsinkielinen lausuntomateriaali valmistuu myöhemmin ja ruotsinkielistä lausuntojen antamisaikaa pidennetään vastaavasti.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sosiaali- ja terveysministeriö

PL 33
00023 Valtioneuvosto

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Meritullinkatu 8
Helsinki

Puhelin
Telefon
Telephone

0295 16001
+358 295 16001

Faksi
Fax
Fax

02951 63415
+358 2951 63415

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

kirjaamo@stm.fi
stm.fi

Lisätietoja antavat:

Tuija Kumpulainen, johtaja, p. 0295 163 280

Timo Keistinen, lääkintöneuvos p. 0295 163385

Anne Ilkka, hallitusneuvos, p. 0295 163384

sähköposti: etunimi.sukunimi@stm.fi

Osastopäällikön sijainen,
johtaja

Annakaisa livari

Hallitusneuvos

Anne Ilkka

Liitteet

Luonnos asetukseksi
Luonnos perustelumuistioksi

Jakelu

Valtiovarainministeriö
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira
Aluehallintovirastot
Terveiden ja hyvinvoinnin laitos
Sairaanhoitopiirit
FICAN East
FICAN Mid
FICAN North
FICAN South
FICAN West
Suomen Lääkäriliitto ja erikoislääkäriyhdistykset
Tehy ry
Suomen sairaanhoitajaliitto ry
Suomen lähi- ja perushoitajaliitto SuPer ry
Hyvinvointiala HALI ry
Finanssiala
Soste

Tiedoksi

Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru
Valtiosihteeri Eila Mäkipää
Erityisavustaja Laura Lindeberg
Erityisavustaja Sampo Varjonen
Erityisavustaja Timo Lehtinen
Sosiaali- ja terveysministeri Aino-Kaisa Pekonen
Valtiosihteeri Saira Ruuth
Erityisavustaja Juho Orjala
Erityisavustaja Jiri Sironen
Erityisavustaja Hanna Hänninen
Kansliapäällikkö Kirsi Varhila